

Verslag omgevingswerkgroep

van Sandra Kemps
onderwerp Verslag omgevingswerkgroep
datum 12 november 2018
plaats Thorn
zaaknr. 2018-Z18554
documentnr. 2018-D202735
aanwezig

afwezig

Welkom

Sandra Kemps, omgevingsmanager, heet iedereen van harte welkom op deze omgevingswerkgroep. De vorige omgevingswerkgroep was op 24 september 2018.

Vaststellen omgevingswerkgroep verslag 24 september 2018

Er is, na aankondiging tijdens de omgevingswerkgroep, door de dorpsraad Wessem per mail nog een schriftelijke reactie op het verslag van 24 september 2018 binnengekomen.

Onder de kop "Effectbeoordeling mer fase 1" onderdeel Prins Mauritshaven. Tijdens de discussie hierover is een bedrag genoemd. De dorpsraad heeft toen vragen gesteld bij de wijze waarop over dit bedrag gecommuniceerd wordt. De ene keer lijkt het een zeer ruime schatting en de andere keer is hetzelfde bedrag doorgerekend. Er zou aangegeven kunnen worden hoe dit bedrag tot stand gekomen is.

Voor de Mauritshaven is een schetsontwerp gemaakt voor de keersluis en die is doorgerekend. Conform de MIRT-richtlijnen zijn de investeringskosten doorgerekend met een afwijking van 30% naar beneden en naar boven. Verderop in de presentatie komt de Mauritshaven nog aan de orde.

Vanuit de Nautische boulevard wordt aangegeven dat op pagina 4/5 van het verslag onder het kopje retentiegebied in de eerste alinea staat: "zijn op meerdere locaties (ca. 42) langs de Maas zogenaamde systeemmaatregelen nodig.....". Klopt dit? Als we kijken naar het regionaal voorstel Maas zijn er aanzienlijk minder systeemmaatregelen langs de Maas; circa 12.

In het Nationaal Waterplan 2016-2021 is opgenomen dat de eis van overstroombaarheid met het toegroeien naar de nieuwe normering zal komen te vervallen en daarvoor maatregelen genomen dienen te worden. Versterking van de bestaande dijktrajecten betekent in sommige gevallen namelijk dat er veel ruimte van de rivier verloren gaat: een aanzienlijk deel van het winterbed komt dan achter de nieuwe keringen te liggen.

Uit verkennende (met name hydraulische) onderzoeken van het Deltaprogramma Rivieren en Rijkswaterstaat blijkt dat 12 van de 42 gebieden achter de Limburgse dijktrajecten een belangrijke bijdrage leveren aan de afvoer en berging van Maaswater en dat deze gebieden geen sprake is van (volledig) bebouwde kernen. Op het moment dat dijkversterking op deze locaties aan de orde is in het kader van het HWBP, wordt onderzocht op welke wijze dijkteruglegging danwel behoud van retentiewerking mogelijk is. In de noordelijke Maasvallei (Roermond – Well) worden op dit moment in het kader van het HWBP diverse dijkversterkingen voorbereid zodanig dat deze weer voldoen aan de nieuwe normering.

Vijf van deze dijkversterkingen (de dijktrajecten Thorn-Wessem, Baarlo, Venlo-Velden, Arcen en Well), betreffen locaties voor systeemmaatregelen. Dit wordt meegenomen in de betreffende HWBP-verkenningen.

Terugkoppeling stuurgroep van 7 november jl.

Opgaven voor dijkversterking Thorn-Wessem:

- Dijkversterkingsopgave vanuit het HWBP: een deel van de dijken bij Thorn en Wessem voldoet op dit moment niet aan de huidige veiligheidsnorm op basis van hoogte, piping, macrostabiliteit en de bekleding. Het gaat om versterking van 5,3 kilometer van het huidige dijktraject, met benodigde aansluiting naar de hoge grond.
- Op verzoek van RWS mee verkennen van de mogelijkheden tot behoud winterbed in landelijk gebied tussen Thorn en Wessem t.b.v. waterberging in extreme hoogwater situaties. Hiervoor zijn nieuwe dijken nodig.
- De beekherstelopgave voor de Thornerbeek vanuit KRW Maas.

Op 7 november jl. is de stuurgroep geweest. Aan de stuurgroep is gevraagd om richting te geven, zodat tijdens de stuurgroep van maart 2019 een Voorkeursalternatief (VKA) kan worden gekozen. De zoekrichting moet duidelijkheid geven over:

- Richting over nut en noodzaak en financiering van de systeemmaatregel (retentiegebied). Dan aard, omvang en inpassing van de systeemmaatregel.
- Daarnaast is er een aantal afwegingen die onafhankelijk zijn van de systeemmaatregel, o.a. Maasfront Wessem, bescherming Mauritshaven, aansluiting op hoge grond België.

De gemeente Maasgouw heeft daarbij een duidelijk signaal afgegeven.

Sanne geeft een toelichting over wat de projectorganisatie heeft voorgelegd aan de stuurgroep. Over de systeemmaatregelen, zoals het retentiegebied tussen Thorn-Wessem, zal het ministerie van I&W een uiteindelijk besluit moeten nemen.

Voorstel zoekrichting dijktraject Thorn-Wessem

Sectie 1: Aansluiting op België

Het comité vraagt zich af wat de 'aansluiting op België' betekent voor de dijkversterking. Er moet gezorgd worden voor een goede aansluiting op de Belgische dijken om een veilige situatie voor Thorn en Wessem te creëren.

De Koningsteendam staat hoog op het lijstje van het Waterschap Limburg en de gemeente Maasgouw. Er wordt op dit moment gezocht naar het contactpunt voor de Belgische dijk. De dam ligt namelijk deels op Nederlands en deels op Belgisch grondgebied.

Er wordt door de klankbordgroep aangegeven dat het waterschap zich eerst moet gaan richten op primaire aspecten zoals de Koningsteendam en daarna pas verder gaat met de plannen voor de dijkversterking en het retentiegebied. De Koningsteendam is volgens de omgeving niet stabiel en vormt een potentieel gevaar.

De eerdere reacties over de instabiliteit en het potentieel gevaar van de Koningsteendam zijn opgepakt. WL is actief aan de slag gegaan om de verantwoordelijkheid duidelijk te krijgen.

De Koningssteendam zit niet in de scope van het waterschap, maar ook WL wil duidelijkheid en heeft dit aspect opgepakt.

Daarnaast gaan we parallel wel verder met de versterkingsopgave voor het dijktraject Thorn-Wessem. Om geen vertraging op te lopen met deze opgave, gaan we door met onze onderzoeken die nodig zijn voor de dijkversterking.

Reacties vanuit de omgevingswerkgroep

- Dorpsraad Wessem vraagt hoe het staat met de hoogte van de kering bij de Maasboulevard. De hoogte van de kering zal, vanwege het verhang in de Maas, aflopen vanaf de monding van de Thornerbeek richting de A2.
- Verder vraagt de dorpsraad of de andere opties voor de Maasboulevard ook getoond kunnen worden op de inloophijeenkomst, want nu wordt alleen de voorkeur van het waterschap getoond. Voor de mensen die niet in de omgevingswerkgroep zitten is het lastig om iets van deze optie te vinden.

De overige profielen (eind 2017) voor de Maasboulevard worden op A3 meegenomen naar de inloophijeenkomst.

- Het comité wil weten of in MER fase 1 ook al de afweging zit voor de keuze kering op de Maasboulevard en de Polstraat, omdat in de presentatie een vaste kering met een 'loskade' wordt getoond.
Dit wordt in het MER meegenomen. De getoonde oplossing heeft de voorkeur van het waterschap. Het gaat hierbij om principe-oplossingen (dichte kademuur, flexibel (zelfsluitend/demontabel.etc) of integrale ophoging met 2^e kade. Het MER fase 1 wordt formeel ter inzage gelegd en dan is er voor een ieder de gelegenheid om een reactie in te dienen. Daarna volgt de keuze van de stuurgroep voor het VKA. Vervolgens wordt de principeoplossing in de planuitwerkingsfase verder uitgewerkt.
- Dorpsraad Wessem wil nogmaals onder de aandacht brengen dat wanneer de A2 wordt ingezet als waterkering de verbindingen/ontsluitingen worden afgesloten bij hoogwater. Dit zou betekenen dat men het gebied niet meer zou kunnen verlaten via deze routes.
Dit aspect wordt in de volgende fase (planuitwerking) verder onderzocht en wordt samen met de veiligheidsregio bestudeerd om tot een goede oplossing te komen.
- Volgens de aanwezigen loopt de Panheelderbeek terug naar Heel bij hoogwater.
In de praktijk werkt het watersysteem de laatste jaren al niet meer zo. Dit wordt nogmaals gecheckt bij de afdeling beken van WL.
- De zeilclub vraagt waarom de locatie tussen Thorn en Wessem is gekozen als mogelijk retentiegebied.
In de kamerbrief van 20 november 2017 staat: Voor de Limburgse Maasvallei geldt nu nog de benadering dat alle dijken bij de maatgevende afvoer overstroombaar moeten zijn. Dit betekent dat de gebieden achter de 42 dijktrajecten die Limburg beschermen, veelal onderdeel zijn van het winterbed en bij hoog water bijdragen aan de afvoer en berging van Maaswater. In het NWP is aangegeven dat deze benadering met het toegroeien naar de nieuwe normering zal komen te vervallen. Uit verkennende onderzoeken van het Deltaprogramma Rivieren en van Rijkswaterstaat blijkt dat 30 van de 42 gebieden achter de Limburgse dijktrajecten geen belangrijke bijdrage leveren aan de afvoer en berging van Maaswater en/of dat in deze gebieden bebouwde kernen zijn gelegen.

De overige 12 gebieden dragen wel in belangrijk mate bij aan afvoer en berging van Maaswater en in deze gebieden zijn geen (volledig) bebouwde kernen gelegen. Daarom worden op deze 12 locaties de huidige dijken teruggelegd of worden retentiemaatregelen getroffen.

- De agrariërs in het gebied geven aan dat zij positief staan tegenover de realisatie van het retentiegebied, mits er een goede oplossing komt voor bedrijven en gronden.
- Deelnemer vraagt wat het verschil is tussen een retentiegebied en winterbed.
Op het gebied tussen Thorn en Wessem ligt vanuit de Beleidsregels Grote Rivieren van het Rijk de juridisch status van winterbed (bergend regime). Deze status van het winterbed blijft op het gebied zitten. Het winterbed blijft behouden, maar krijgt daarbij de functie van een retentiegebied. Bij een retentiegebied wordt gecontroleerd water het gebied ingelaten. De dijk tussen Thorn en Wessem is dan geen primaire kering meer, deze status zal wijzigen. Om nog verder in te gaan op de vraag beide benamingen retentiegebied en winterbed hebben betrekking op het bergen van water.

Raadsinformatiebrief gemeente Maasgouw

De gemeente Maasgouw geeft een korte toelichting op de rondgestuurde raadsinformatiebrief aan de deelnemers van de omgevingswerkgroep. Het college van B&W vindt het nog te vroeg om mee te gaan in de keuzes voor een eerste trechtering. Voor het college is het van belang:

- dit te delen met de omgeving en de gemeenteraad op 22 november 2018;
- dat er meer duidelijkheid komt over de Koningssteendam;
- dat er duidelijkheid van de minister over het retentiegebied en het schadeverhaal is;
- dat de gebiedsontwikkeling voor Thorn-Wessem tot stand gebracht kan worden;
- dat aanwezige waarden worden gehandhaafd of goed gemitigeerd worden;
- dat de input in de gebiedsvisie van de gemeente wordt meegenomen.

De deelnemers zijn tevreden met de raadsinformatiebrief, maar zijn nog steeds van mening dat de Belgische dijken en de Koningssteendam onderbelicht blijven. Deze dijken en dam bepalen de veiligheid op Nederlands grondgebied.

Mauritshaven

Naar aanleiding van het verzoek tijdens de vorige omgevingswerkgroep wordt een nadere toelichting gegeven op het schetsontwerp voor de Mauritshaven dat ten grondslag heeft gelegen aan de berekeningen.

Vanwege de betrouwbaarheid van de sluiting is uitgegaan van een dubbele kering conform de Leidraad kunstwerken (TAW).

Kwelonderzoek

Naar aanleiding van vragen tijdens de vorige omgevingswerkgroep wordt een aanvullende toelichting gegeven op het kwelonderzoek. De klankbordroep vraagt of het verval van de Maas de afgelopen 10 tot 15 jaar is gewijzigd.

Het verval van de Koningssteendam wordt kleiner. Voor de Maas wordt het verschil ongeveer 60 – 80 cm in plaats van de circa 1,5 m onder normale omstandigheden.

Het effect van de Koningssteendam op kwel is zeer minimaal. Dit geldt bij een stabiele Koningssteendam.

Het definitieve geohydrologische onderzoek wordt zo spoedig mogelijk gemaïld naar de deelnemers die zich daarvoor gemeld hebben. Ook dit rapport wordt door Deltares gereviewed/getoetst.

Vragen:

- De zeilclub wil weten wanneer de volgende stuurgroep is? Er wordt aangenomen dat voor de stuurgroep al bestuurlijke overleggen plaatsvinden over de Koningssteendam.
De volgende stuurgroep zal in maart 2019 zijn. Daarvoor vinden zeker bestuurlijke overleggen plaats over de Koningssteendam. Het waterschap spant zich in om meer duidelijkheid te krijgen over de Koningssteendam en hebben het op de bestuurlijke tafel gelegd.
- Vanuit de bedrijven aan de Nautische boulevard wordt aandacht gevraagd voor de trillingen als het waterschap een damwand gaat plaatsen langs de Waage Naak.
Dit wordt meegenomen in de verdere uitwerking.
- De agrariërs willen graag de presentatie ontvangen.
De presentatie komt zoals altijd op de website van Waterschap Limburg te staan.
- Dorpsraad Wessem zit met de inloopbijeenkomst van 22 november 2018 in zijn maag, omdat de omgeving buiten de omgevingswerkgroep minder wordt meegenomen en niet weet wat er in de tussentijd is gebeurd.
Het is de verantwoordelijkheid van het waterschap om dit goed naar voren te brengen op de inloopbijeenkomst. De presentaties en de verslagen op de website zijn voor iedereen beschikbaar.
- De steenfabriek geeft aan voor de tweede keer aanwezig te zijn bij de omgevingswerkgroep. Zij zijn zeer positief over de uitgebreide voorbereiding van het waterschap. Complimenten. Het waterschap pakt het ten opzichte van andere waterschappen heel uitgebreid aan. Vanwege de geruchten wordt tot slot gemeld dat de steenfabriek deze locatie niet gaat verlaten.

Afsluiting

Voordat we gaan afsluiten willen wij alle deelnemers nogmaals meegeven dat het waterschap blij is met de inbreng van eenieder. Het waterschap neemt die inbreng serieus. Hierbij wordt iedereen in zijn waarde gelaten. Dat vragen wij ook van de deelnemers; niet iedereen heeft dezelfde belangen bij de dijkversterking en dus laten we elkaar uitspreken en wordt elke deelnemer in zijn waarde gelaten. We doen dit samen.

We gaan als Waterschap Limburg het vervolgproces verder uitwerken en ook nader afstemmen met de gebiedsvisie van de gemeente Maasgouw. In een volgende omgevingswerkgroep komen we daarop terug.

We zien jullie graag 22 november 2018 op de inloopbijeenkomst.